

Cena numeru
200.000 mk.
 Cena prenumeraty
 w Łodzi:
 Miesięcznie 4.300.000.
 Odnoszenie do domów 200.000
2 przes. poczt.
 Miesięcznie 6000.000
 poza Łodzią egz. 20.000 drożej
 Konto P.K.O. 60594.
 Należność pocztowa
 opłacona ryczałtem.

**XXVII r
istnienia**

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

**Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28**

Redaktor przyjmuje od 5—6 pp

Artykułów i listów anonimowych nie pomieszcza się.

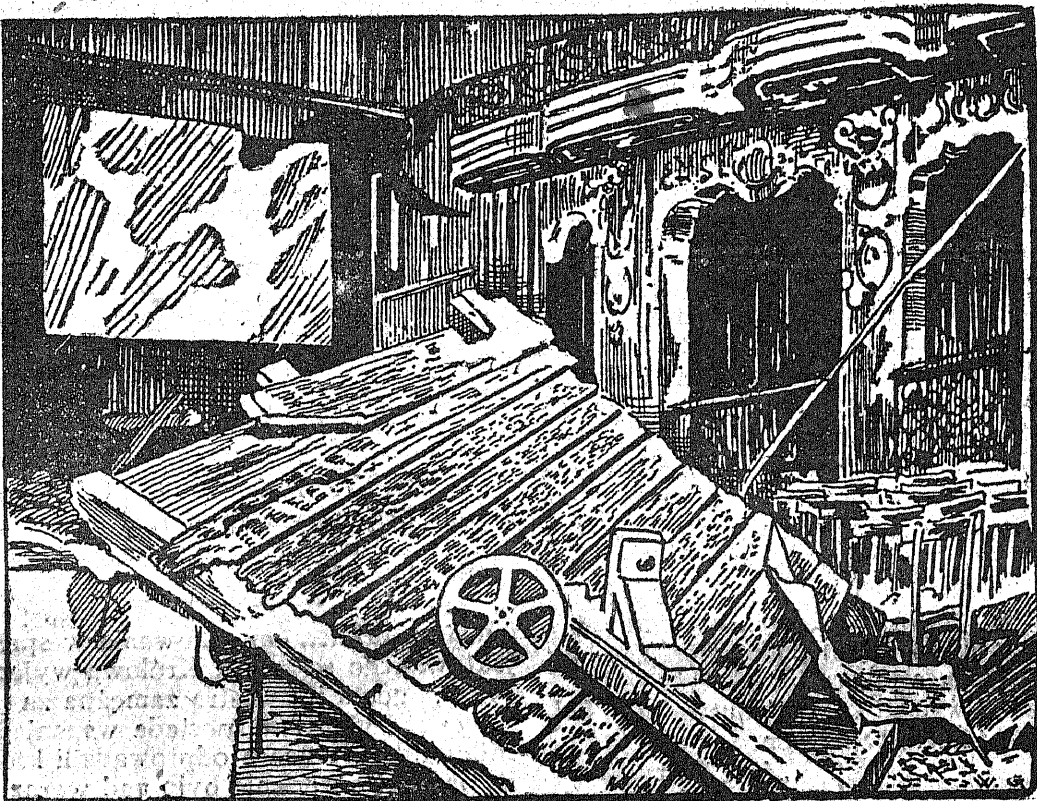
Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK NIEZALEZNY OD ZADNEJ PARTJI.

Wtorek, dnia 15 kwietnia 1924 r.

Pożar kina „Opieka” w Krakowie.

Przed kilkunastu dniami spłonął przy ulicy Zielonej w Krakowie kinoteatr „Opieka”. Pastw. pożaru padła w zupełności operatornia, belki stropowe widowni, oraz części dachu w miejscach; gdzie były wmurowane wen-

tylatory. Uszkodzony został także sufit w głównej sali. Sala przedstawień wygląda jak pogorzelisko. Szkoda wynosi przeszło 100 miliardów.

Ilustracja nasza przedstawia obraz zniszczonego wewnątrz kina oraz zewnętrznego widoku budynku, w którym mieścił się kinoteatr „Opieka”.

O reformę ustroju politycznego.

„Polska stała ludźmi a nie instytucjami”. Takie zdanie wypowiedział o Polsce przedrozbiorowej, jeden z najlepszych naszych pisarzy historycznych, Józef Szulski. Jeżeli przypatrzymy się dokładnie przebiegowi dziejów Polski od wieku XV-go, to przekonamy się, że zdanie wypowiedziane przez Szulskiego, jest zupełnie słuszne i że w nim jest lapidarnie ujęta charakterystyka naszej państwowości przed rozbiorami.

Mieliśmy wybitnych i bohaterskich królów, hetmanów i kanclerzy; mieliśmy chwile wielkich uniesień i porywów masy szlacheckiej, ale brak nam było instytucji prawnych, ustroju państwa tak pojętego, aby gwarantował ciągłość naszej polityki i siłę obroną na wewnątrz i na zewnątrz naszemu państwu. Słabość władzy królewskiej, sejmikowładztwo, szlacheckie liberum veto, brak systemu podatkowego i stałej armii — oto główne braki dawnej Rzeczypospolitej. Ustrój ten stał się główną przyczyną słabości naszego państwa. Widziały te słabe strony naszego ustroju wielkie umysły i dążyły do naprawy Rzeczypospolitej. Niestety okres reform zaczął się zbyt późno, a ponieważ nie mogły one natychmiastowo odrodzić państwa — przyszły rozbiory i unicestwiły wielkie dzieło rozpoczętych reform politycznych.

Reformy z okresu Sejmu czterolatniego podażyły do wzmocnienia władzy królewskiej i rządu, do uporządkowania skarbu przez zorganizowanie systemu podatkowego, do zorganizowania regularnej silnej armii, a wreszcie do reformy wychowania. Zaczęto również myśleć o rozszerzeniu praw obywatelskich na inne warstwy społeczeństwa polskiego. Z jednej więc strony zdążano do wzmocnienia i uprawnienia naczelných instytucji państwowych a z drugiej do zwiększenia sił i energii państwa przez wciągnięcie w życie polityczne szerszych warstw społecznych.

Okres reform politycznych u schyłku XVIII wieku wskazuje nam drogi postępowania i dzisiaj, z tradycji tych jednak w Nowej Polsce zupełnie nie korzystaliśmy i przy budowie naszego ustroju państwowego ulegliśmy i to prawie wszyscy hipnozie haseł rewolucyjnych doby powojennej. Nie pomyśleliśmy o celowości naszego ustroju państwowego, o jego sprawności, a tylko chcieliśmy prześcignąć wszystkie inne narody i państwa w demokrację i humanitaryzmie. Stworzyliśmy też ustrój, który jeżeli przetrwa dłuższy okres czasu, doprowadzi Polskę do katastrofy.

Polska posiadająca tak wielki procent mniejszości narodowych i położona między Niemcami i Rosją, bez naturalnych granic stra-

tegicznych — musi być państwem posiadającym silną i trwałą władzę wykonawczą, świadomą swoich zadań i dróg, jak i dobrze zorganizowaną armję.

Tymczasem nasza konstytucja oddała faktycznie władzę w ręce Sejmu, a zarazem uniemożliwia wytworzenie większości w parlamencie przez przesadzenie zasad w ordynacji wyborczej. System wyborów proporcjonalnych małych na celu zapewnienie nawet małym grupom przedstawicielstwa rozbiła parlament na drobne części i uniemożliwia wytworzenie trwałej większości i oparcie o nią rządu.

Sejm polski jest najlepszym przykładem jak zabójczym dla parlamentarizmu jest system wyborów proporcjonalnych.

Ponieważ konstytucja uzależnia władzę wykonawczą od Sejmu, dlatego rząd nasz jest chwiejny i bojaźliwy, oglądający się nieustannie na Sejm, od którego zależy. Ministrowie drżą przed Sejmem i nawet przed poszczególnymi posłami. Nastroje w Sejmie decydują o losach każdego ministra. Decydują nastroje, ponieważ niema większości, która by czuła odpowiedzialność za losy państwa i narodu. W Sejmie zasiada około jedna piąta posłów, którzy działają przeciwko państwu polskiemu i bardzo często oni wytwarzają nastroje antypaństwowe, a przytem zawsze pierwszorzucią swoje głosy przeciwko każdemu rządowi.

Władza wykonawcza w Polsce jest słaba, a ustrój państwa ułatwia wrogom we-

wewnętrzny i zewnętrzny rozbił Polskę. Tymczasem rządy w Polsce muszą być takie, aby miały i mogły zapewnić jednolity charakter państwu, aby działały w imię dobra suwerennego narodu polskiego, aby dążyły do uczynienia z Polski potężnego, militarnego mocarstwa.

Może się to stać tylko wtedy, gdy zmieni się dzisiejszy ustrój państwa. Zmiany te powinny zdać w kierunku wzmocnienia władzy Prezydenta przez nadanie mu prawa rozwiązania Sejmu i Senatu, a przede wszystkim do wytworzenia takich warunków, aby rządy mogły być trwałe i silne. Nie może być w Polsce tak daleko, że gabinety zmieniają się co 5 miesięcy a w każdym miesiącu zmieniają się poszczególni ministrowie. Taki stan obniża powagę rządu, uniemożliwia wogóle rządzenie.

Wzmocnienie władzy rządowej może się dokonać tylko przez ograniczenie praw Sejmu, przez wzmocnienie znaczenia Senatu jak i przez zmianę ordynacji wyborczej do wszystkich instytucji parlamentarnych. Zmiana ordynacji powinna umożliwić wytworzenie się trwałej parlamentarnej większości przez zniesienie względnie ograniczenie zasady proporcjonalności, jak i przez znaczne zmniejszenie liczby posłów i senatorów.

Cały nasz wysiłek zdążający do zmiany ustroju państwa polskiego wynika nie z chęci wprowadzenia w życie jakichś doktryn czy hasła, ale jest podyktowany celowością i potrzebami państwa polskiego. Nie przemawiają do nas świetne hasła postępu, humanitaryzmu, sprawiedliwości narodowej, bo to hasła ukute przez mocnych i potężnych dla osłabienia mniejszych celem panowania nad nimi.

W tym położeniu, w jakim Polska się znajduje, może istnieć tylko państwo wielkie i silne, rządzone mądrze i konsekwentnie, posiadające sprawny ustrój polityczny, zasobny skarb i potężną armię.

Nasze wysiłki zdążać muszą, aby Polskę uczynić takim państwem.

Józef Petrvcki
Poseł na Sejm.

TELEGRAMY.

ZJAZD POWSTANCÓW ŚLĄSKICH

KATOWICE 14,4 (AW) W niedzielę 13 bm. odbył się w Katowicach zjazd Związku Powstańców Śląskich na powiaty katowicki i Królewskiej Huty. Po uczczeniu pamięci poległych powstańców przez powstanie i po powitaniu prezesa Zarządu Głównego złożono sprawozdanie. Przewodniczył obradom prezes Rady Miejskiej Dyrektor Piechulek. Ze złożonych sprawozdań wynika że w powiecie katowickim związek liczy 7832 członków w roku sprawozdawczym odbyły się 83 wiecze i zebrań, prezesem nowego Zarządu wybrano urzędnika Sejmu Śląskiego Wieczorka. W końcu uchwalono szereg rezolucyj między innymi w sprawie używania języka niemieckiego przez oficerów i urzędników, w sprawie ponownych aresztowań na Śląsku Opolskim i tp.

LOTY BEZSILNIKWE.

WARSZAWA 14,4 (PAT) Próbné loty zimowe zorganizowane przez Ligę Obrony Powietrznej na terenie Babiej Góry pod Zawoją, na samolocie bezsilnikowym „Akar“ zaopatrzonym w narty dały następujące wyniki: czas loty bez przerwy 4 min. 15 sekund, długość przelotu 2 km. 500 metrów, wysokość nad punktem od loty 30 metrów. W czasie lotu pilot Tadeusz Karwiński dokonał wirażu.

P. THUGUTT OBIECUJE „W IMIENIU POLSKI“.

BERLIN 14,4 (PAT) „Vossische Zeitung“ donosi z Londynu, że poseł Thugutt oświadczył wpływom angielskim politykom z Polska po ukończeniu sanacji finansowej ekonomicznej przystąpi do rozwiązania sprawy o mniejszościach narodowych.

Strajk w zagłębiach węglowych zakończony.

Górnicy wracają do pracy.

KATOWICE 14,4 (AW) Strajk górniczy został dzisiaj zakończony. Dzisiaj zlechały do pracy wszystkie zawody.

SOSNOWIEC 14,4 (AW) Strajk górników w Zagłębiu został dzisiaj zakończony.

Echa wyroku na profesorów kijowskich.

Pod presją opinii kulturalnego świata sowiety wstrzymały krwawą egzukację. Hajdamacy o wyroku.

MOSKWA 14,4 (AW) Wyrok w sprawie profesorów kijowskich nie jest ostateczny, gdyż sprawę skierowano do sądu najwyższego Ukrainy sowieckiej w Charkowie celem ponownego rozpatrzenia.

MOSKWA 14,4 (AW) Władze sowieckie organizują na całym terytorium Rosji sowieckiej wiece protestacyjne przeciwko depeszy Poincarego i mieszaniu się jego w wewnętrzne sprawy Rosji. W środowiskach uniwersyteckich ogłaszane są opinie czerwonych profesorów które naogół odpowiadają tendencjom sowieckim.

LWÓW 14,4 (AW) Organ trudników ukraińskich „Dilo“ sympatyzujący z Sowietami; omawia w dłuższym artykule wyrok na profesorów ukraińskich w Kijowie, w którym to wyroku zasadzeni zostali również wybitni uczeni ukraińscy. „Dilo“ stwierdza z ubolewaniem że wyrok sądu bolszewickiego nie był wyrazem sprawiedliwości lecz wyrazem ślepej nienawiści, i odbiło się on przykładem w sercach czujących po ukraińsku. „Dilo“ w dalszym ciągu wskazuje, że nawet przy dobrej woli, z władzami sowieckimi współpracować jest trudno.

Wynik podróży rumuńskiej pary królewskiej do Paryża.

Francja zyskuje coraz więcej przyjaciół.

PARYŻ 14,4 (PAT) Oficjalna wizyta rumuńskiej pary królewskiej została ukończona, jednakże król Ferdynand zostanie trzy tygodnie in cognito w Paryżu, podczas gdy minister spraw zagranicznych Duca prowadzi będzie z Poincarem rokowania w sprawie projektowanego sojuszu. Królowa wyjechała do Nicei, gdzie jej siostra zameżna za wielkim księciem Cyrylem, posiada wspaniałą willę. Milerand i Poincare odprowadzili królowę na dworzec. Pożegnanie było nad wyraz serdeczne. Po opuszczeniu Francji rumuńska para królewska w maju zamierza złożyć wizytę oficjalną w Brukseli i Londynie. Nieco później zapo-

wiedziano wizytę w Paryżu serbskiej pary królewskiej. Wizyta ta ma na celu zacieśnienie węzłów przyjaźni między Francją a państwami Małej Ententy. Wizyta króla Aleksandra wykaże, iż układ belgradzko rzymski został zawarty z całkowitem porozumieniem Francji. W sprawie sojuszu francusko-rumuńskiego sfery poinformowane twierdzą, że mieć on będzie charakter podobny do sojuszu francusko-czeskiego, tj. będzie wyłącznie obronny i całkowicie podany do wiadomości publicznej. Tekst sojuszu zarejestrowany został w Lidze Narodów.

Trocki wyleczył się z reumatyzmu ale nie z arogancji.

Buńczuczna mowa czerwonego trybuna.

MOSKWA 14,4 (PAT) Trocki w Tyflisie na nadzwyczajnym posiedzeniu tyfliskiego komitetu wykonawczego wygłosił przemówienie w sprawie międzynarodowej sytuacji ZSSR. Odnośnie zerwania rokowań z Rumunją Trocki zaznaczył: „Rumunja odrzuciła plebiscyt, nie oznacza to jednak wojny, powiedziałbym na wet, że z Rumunją wojny nigdy nie będziemy prowadzili. Trzymamy się tutaj raczej polityki wyczekującej. Polityka Rumunii jest dyktowana jej przez Francję, która stoi za plecami Polski. Polska do nas nie mówiła nigdy w takim tonie, jak obecnie. Francja czy-

ni też próby pokłócenia nas z Turcją, a jednocześnie Francja przez usta swych sprzedanych publicystów, oraz usta członków rządu oświadcza, że między nami a nią, Francją, nie ma żadnych przeciwieństw. Dla nas jednak jest jasne, że p. Poincare w tej polityce przegranych rachuje się. Jeżeli Clemenceau nie zwyciężył nas swą polityką „drotu kolczastego“, to tembardziej klucza szpilką p. Poincarego nie zaskraszą nas. Polityka francuska oparta jest na platonicznym wymuszaniu u nas i na realnym wymuszaniu w Niemczech.

ZAPRZECZENIE, KTOREGO NALEŻAŁO OCZEKIWAĆ.

BERLIN 14,4 (PAT) Biuro Wolfa zaprzecza oficjalnie ogłoszonej przed kilku dniami przez Agencję Wschodnią wiadomości, jakoby polscy robotnicy w Meklemburgii na skutek rozporządzenia rządu meklemburskiego oddać musieli swe pomieszczenia niemieckim robotnikom, które to rozporządzenie równałoby się wydaleniu. Biuro Wolffa nazywa doniesienie to we wszystkich szczegółach nieprawdziwe.

A U NAS?

BUKARESZT 14,4 (AW) Aresztowania przywódców komunistycznych trwała nadal. Władze posiadają dokumenty, że komunistów donęśli się zdrady na rzecz Moskwy.

NIEPOROZUMIENIE MIĘDZY SASIADAMI.

BUKARESZT 14,4 (AW) Poseł jugosłowiański w Bukareszcie wręczył rządowi rumuńskiemu notę zakładającą protest przeciwko zachowaniu się wojsk rumuńskich podczas ewakuacji na zasadzie umowy o poprawkach granicznych. Wojska rumuńskie dopuściły rzekomo różnych nadużyć w obrębie nadgranicznym przed oddaniem tych połaci w posiadanie Jugosławii. Rząd Jugosłowiański domaga się natychmiastowego zwrotu zarekwirowanego bydła, maszyn rolniczych i tp. Rząd rumuński w odpowiedzi na tę notę zapowiedział przeprowadzenie śledztwa. Podobno Jugosławia nie zadowolona z tej odpowiedzi.

Grecja przestała być monarchją.

Większość narodu za ustrojem republikańskim.

ATENY 14,4 (PAT) Stolica podczas wczorajszego plebiscytu wypowiedziała się znaczną większością za ustrojem republikańskim.

W związku z tem, republikanie urządzili entuzjastyczne manifestacje na rzecz republiki. Miasto było z tej okazji iluminowane i bogato dekorowane. Prezydent ministrów Papanas tazoś wygłosił mowę, w której między innymi wyraził się, że rezultat plebiscytu jest nie tyle zwycięstwem jednej partji nad drugą, ile raczej zwycięstwem narodu nad samym sobą.

Dalej mówca z entuzjazmem wyraził się o dobrodziejstwach ustroju republikańskiego, jako zapewniającego wolność, sprawiedliwość i równość wszystkim obywateli. Premier dał wyraz woli rządu, stosowania programu pojednania i ogólnego zbratania warstw, przy czem wezwał do puszczenia w niepamięć wczorajszych kłótni i nienawiści politycznych i do wyciągnięcia dłoni bratniej do dotychczasowych przeciwników politycznych, w celu skutecznego i energicznego pchnięcia Grecji na drogę postępu i rozkwitu.

Czy sowieci dostaną pożyczkę w Anglii?

Program konferencji i warunki bankierów angielskich.

LONDYN 14,4 (AW) Program konferencji angielsko-rosyjskiej obejmuje: 1) Regulacja długów rosyjskich wojennych zasiągniętych w Anglii w ogólnej sumie 6 milionów funtów szterlingów, 2) sprawą pretensji prywatnych Anglii do rządu rosyjskiego w wysokości około 180 milionów funt. szterlingów, 3) odszkodowanie za skonfiskowaną własność prywatną obywateli angielskich, 4) żądania sowieców z powodu popierania przez Anglię armji kontr-rewolucyjnych w szczególności Wrangla, 5) żądanie kredytu dla Rosji w wysokości 150 milionów funt. szterlingów, 6) sprawa traktatów i umów przedwojennych, 7) stanowisko Rosji wobec granic, w szczególności stanowisko wobec granicy rumuńskiej, 8) propaganda bolszewicka w Anglii, 9) przyłączenie Rosji do Ligi Narodów.

LONDYN 14,4 (PAT) Grupa największych bankierów wystosowała do Mac Donalda memorandum, w którym wskazuje się, że przywrócenie kredytów rosyjskich w Anglii musi być uzależnione od wypełnienia następujących 5-ciu warunków:

- 1) Układ o uznaniu długów publicznych i prywatnych,
- 2) Sprawa układu o zwrot zabranych majątków prywatnych,
- 3) Stosowanie prawdziwego kodeksu cywilnego,
- 4) Umożliwienie angielskim bankierom, przemysłowcom i kupcom traktowanie bezpośrednio z rosyjskimi instytucjami bez pośrednictwa rządu sowieców i
- 5) Zaprzestanie propagandy rosyjskiej przeciwko innym krajom.

MEMORANDUM BANKIERÓW ANGIELSKICH.

LONDYN 14,4 (PAT) Grupa największych bankierów w memorandum do Mac Donalda w którym wymienione są warunki, na jakich byłoby możliwe przywrócenie kredytu rosyjskiego w Anglii, zaznacza, że o ile rząd sowiecki przyjmie zawarte w memorandum warunki i sumiennie je wypełni, wówczas będzie możliwe ułatwienie Rosji zaciągnięcia w Anglii kredytu. W miarę wzrastania zaufania do poczynań rządu sowieckiego, kredyt ten będzie mógł być znacznie powiększony. Jeśli jednak rząd sowiecki uzna, że warunki wymienione w memorandum są tego rodzaju, iż Rosja nie zechce lub nie będzie mogła ich przyjąć, wówczas będzie mowa o kwestii utrzymania stosunków handlowych między Rosją a Anglią, i to pod warunkiem, że zakres tych stosunków ma być ograniczony.

ROZPOCZĘCIE OBRAD ANGIELSKO-ROSYJSKICH.

LONDYN 14,4 (PAT) Dzisiaj w gmachu Foreign Office odbyło się pierwsze plenaryjne posiedzenie, konferencji angielsko-rosyjskiej. Przewodniczył premier Mac Donald. Naczelniemi kwestjami, które w pierwszej linii wpłyną na porządek dzienny obrad, będą zobowiązania rządu rosyjskiego, wobec osób i instytucji prywatno-angielskich, posiadających akcje przedsiębiorstw rosyjskich oraz kwestje zawartych w przeszłości traktatów między obu państwami. Od nawiązania politycznych i ekonomicznych stosunków zależy się zawarcie nowego traktatu handlowego.

WYNIKI SUBSKRYPCJI NA BANK POLSKI.

Subskrypcja na akcje Banku Polskiego pokryła 112 proc. kapitału zakładowego. Według danych statystycznych udział poszczególnych sfer społeczeństwa w subskrypcji akcji Banku Polskiego, wyraża się w cyfrach następujących: Przemysł 32 proc., banki bezpośrednio 17 proc., urzędnicy i wojsko 17 proc., inteligencja i kooperatywy 11 proc., akcjonariusze prywatni bez prawa głosu, głównie inteligencja 8 proc., rolnictwo 8 proc., handel 5 proc.; różni 3 proc., gminy i miasta 1 proc. Zestawienie powyższe nie obejmuje subskrypcji przemysłu górnośląskiego w wysokości 10 proc. Wobec tego ogólne zapisy akcjonariuszy prywatnych pokryły 112 proc. kapitału zakładowego banku. Wobec takiego stanu rzeczy załdzie potrzeba zmniejszenia zapisu niektórych grup akcjonariuszy. Jak się dowiadujemy, zmniejszony zostanie udział w zapisach, a mianowicie: przemysłu i banków. Jak widzimy z zestawienia skarb gminy i miasta, kooperatywy, urzędnicy i wojsko, oraz zawody wyzwolone subskrypowały ogółem 27 proc. kapitału zakładowego banku. Wobec takiego wyniku zapisów ministerstwo skarbu przy ustaleniu z komitetem organizacyjnym banku listy kandydatów do rady nadzorczej uwzględniło listy przemysłu 4-ch kandydatów, z listy banków 2-ech, z listy rolników 1-go. Pragnąc zapewnić handlowi reprezentację w radzie nadzorczej banku (do czego subskrypcja 5 proc. kapitału zakładowego nie daje mu faktycznego prawa) ministerstwo skarbu rezerwuje dla

handlu jedno miejsce. Skarb gminy i miasta, kooperatywy oraz zawody wyzwolone otrzymają w radzie nadzorczej banku 4 miejsca.

CIĄNIENIE IX-EJ LOTERJI PAŃSTWOWEJ.

W dniu wczorajszym odbyło się pierwsze ciągnięcie IX-ej loterii państwowej w złotych polskich.

Największy los — 2000 złotych — padł na numer 42953.

1000 złotych: Nr. 37160.

125 złotych: Nr. Nr. 10550, 39764.

100 złotych: Nr. Nr. 10200, 38399, 41947.

75 złotych: Nr. Nr. 28070, 35800, 40067.

49147.

Po 50 złotych: Nr. Nr. 25007, 31970, 42744.

Po 40 złotych: Nr. Nr. 182, 6407, 17085, 27089, 43762, 48223.

Po 30 złotych: Nr. Nr. 630, 6369, 10739, 10812, 16693, 18309, 25308, 33255, 35024, 35141, 43434, 45272, 46802.

Jutro drugi dzień ciągnięcia. Wygrane będą trzy losy po 2000 złotych, trzy po tysiąc, cztery po 500 zł. it. d.

Rozwój lotnictwa w Rosji.

Proszę wiaść do rak którekolwiek z tytułu wydawanych w Rosji sowieckiej gazet i odnaleźć w niej dział poświęcony propagandzie na rzecz „czerwonego” lotnictwa. Działy takie prowadzone są z dnia na dzień przez wszystkie zdaje się dzienniki komunistyczne od dwu lat. Zawierają one informacje, zestawienia liczbowe, fachowe artykuły popularne o lotnictwie i gazach, felietony, odezwy i listy „ofiar” zbieranych; właściwie ściąganych na ten cel również od dwu lat. Na rzecz lotnictwa opodatkowane są wszystkie warstwy ludności, partje, urzędnicy; przemysł, handel i rolnictwo.

W czasopiśmie nie brak również odpowiednich ilustracji. Oto jedna z nich zamieszczona od wielu miesięcy nad tytułkiem działu awiatycznego wielkiego dziennika moskiewskiego „Prawda”. Dwa walczące samoloty. Lecący wyżej i oznaczony gwiazdą pięć ramionną z rzuconą przez lotnika bombą rozsadza drugi samolot, posiadający okrągły znak koalicyjny.

Artykuły swą tendencją nie różnią się w niczem od rysunku.

Oprócz budżetu zwyczajnego, lotnictwo w Rosji, jak już wspomnieliśmy posiada swój budżet nadzwyczajny oparty na niby dobrowolnych składkach i stałym opodatkowaniu.

Dzięki ogromnej energii, jaką władza sowiecka wkłada w dzieło rozbudowy lotnictwa, Rosja na tem polu w ciągu ostatnich lat poczyniła znaczne postępy, prześcigając nas na tem polu.

Niema zebrania lub zjazdu partyjnego, na którymby kwestja ta nie była szeroko omawiana. Niedawno przy takiej sposobności dłuższą wymowę wygłosił „Gławkowerch” Kamieniew, który lwia część swego przemówienia poświęcił lotnictwu polskiemu, jako głównemu współzawodnikowi Rosji w przyszłej wojnie.

Kamieniew nie zapomniał również o gazach. Jak małej trzeba liczby samolotów zaopatrzonych w bomby trujące, by zniszczyć ludność całego miasta...

Rząd sowiecki szkoli licznie kadry lotników, co raz nabywa zagranicą nowe samoloty, ale w myśl zasady, że niema rozwoju lotnictwa bez rozwoju przemysłu lotniczego tworzy u siebie nowe i rozszerza istniejące już warsztaty budowy motorów samolotów. Inżynierowie i konstruktorzy niemieccy pomagają mu w tem usilnie.

Zadne z pism polskich niema stałej rubryki poświęconej lotnictwu. Rzadko ukazuje się artykuł lub notatka dziennikarska przypominająca czytelnikowi tą ważną dla bezpieczeństwa i przyszłości naszej kwestję. Ogół pochłonięty jest innymi sprawami, a rozwój tej gałęzi obrony narodowej w Polsce postępuje w tempie słabszym niż gdzie indziej.

O olbrzymich postępach, jakie osiągnął w tej dziedzinie nasz sąsiad zachodni można by całkiem pisać. Czuwajmy!

Lud. Zieliński

Z ostatniej chwili.

NIEMCY PRZYJMĄ SPRAWOZDANIE RZECZOZNAWCÓW.

BERLIN 14,4 (PAT) Premierowie państw związkowych Rzeszy Niemieckiej zebraли się dziś z rana na konferencję w sprawie projektu rzeczoznawców. W tej samej sprawie odbyła się u kanclerza Rzeszy narada z przywódcami stronnictw politycznych. Zdaniem kół miarodajnych nie ulega już obecnie żadnej wątpliwości, że rząd Rzeszy przyjmie zasadniczo sprawozdanie rzeczoznawców.

NIE DAŁ SIĘ SKUŚCIĆ.

LONDYN 14,4 (AW) Król i królowa angielscy zaprosili do siebie do rezydencji w Windsorze premiera Mac Donalda na święta. Mac Donald jednak z powodu nawału pracy skorzystać będzie mógł z wypoczynku świątecznego dopiero w końcu feryj parlamentarnych.

ZACHCIAŁO MU SIĘ... REPUBLIKI.

SZTOKHOLM 14,4 (PAT) W sobotę w Ryckshag szwedzkim poseł komunistyczny Sponsberg zgłosił wniosek o zniesienie monarchji i wprowadzeniu republiki. Po krótkiej dyskusji wniosek odrzucony został 83 głosami przeciw 53.

WIADOMOSCI Z KRAJU

Sprawa nadkomisarza Wiskowskiego.

(k) Specjalna komisja dyscyplinarna pod przewodnictwem zastępcy głównego komendanta policji orzekła, że nie znajduje żadnych wykroczeń poważniejszej natury w działalności nadkom. do walki z lichwą Wiskowskiego.

Na zasadzie tej decyzji główny komendant policji p. Borzęcki cofnął rozporządzenie, zawieszające w czynnościach nadkom. Wiskowskiego i polecił odpieczętować jego biuro.

Nadkom. Wiskowski, wobec dozwolonych już obrotów walutami zagranicznymi, zając się ma tropieniem nadużyć podatkowych i celnych.

Wynalazek Polaka.

(k) Z Bydgoszczy donoszą, że gremium lekarzy tutejszego szpitala wojskowego przedłożyło do oceny nowy wynalazek z dziedziny sanitarnej. Jest to rodzaj szpilki, zastępującej w zupełności t. zw. temblak. Przyrządek ten jest nieskomplikowany i niekosztowny. Gremium lekarzy po demonstracji wynalazku skonstatowało, że „szpilka Szymkowiaka” — tak się nazywa wynalazca — wprowadzona w życie, stanie się nierozłączoną pomocą dla żołnierza w polu. zwłaszcza, iż przy swojej prostocie jest w stanie uchronić rannych od gangreny, amputacji i tp. w 90 wypadkach.

Chłopski rozum.

(k) Pewien gospodarz przyjechawszy na targ do Lwowa zostawił wóz na ulicy a sam udał się do restauracji. Wyszedłszy, ku swemu zdziwieniu zobaczył na wozie kosz. Gospodarz wsiadł prędko na wóz i zaciął konie; dopiero w bocznej ulicy stanął i zaczął rozpakowywać kosz. W papierze owinięte znalazł zwłoki niemowlęcia. Chłop namyśliwszy się trochę co zrobić, zawrócił konie i znowu wszedł do restauracji, zostawiając kosz na wozie. W restauracji usiadł przy oknie i ujął po pewnym czasie, jak jakiś mężczyzna tręcił się oło wozu, a następnie zbliżył się, zabrał kosz i uciekł z nim. Chłop uradowany, że pozbył się kłopotu, zaraz odjechał.

Potworna zbrodnia.

(k) Przed paru dniami w lesie komorowym pod Tworkami znaleziono oskałpowane zwłoki jakiejś 30-letniej kobiety; jednocześnie ujęto też w pobliżu jakąś kobietę.

Zatrzymana kobieta początkowo dość mętnie wyjaśniała swą obecność, dawała

Go może nienawiść.

PARA MAŁŻENSKA MORDUJE NARZECZONEGO SWEJ SIOSTRZENICY.

We wsi Drozdowica obok Przemysła rozegrała się krwawa scena, która dowodzi, jak wielkie jeszcze zdziwienie panuje czasami na wsi. Oto do młodej dziewczyny Marji Paranik, mieszkającej razem z wujostwem swym Sekalskim Jędrzejem i Katarzyną, przychodził często jej narzeczony Roman Ustrzycki, który od dłuższego czasu już utrzymywał z nią stosunki miłosne i miał wkrótce się zenić. Osoba jednak konkurenta do ręki siostrzenicy nie podobala się Sekalskim, tak, że ustawicznie wywoływali awantury i zatargi z Ustrzyckim, a nawet wśród bójk zmuszali go do opuszczenia domu.

Krwawego dnia przyszedł na podwór-

rze Sekalskich w stanie pijanym Ustrzycki zamiarze odwiedzenia narzeczonej. Po utarcie wszedł do izby, gdzie była narzeczona, lecz w chwili gdy już razem z nią wychodził, napadł go z siekierą w ręku Sekalski i legożona i wród obelg Sekalski uderzył go parokrotnie siekierą po głowie i krzyżach. Gdy zbroczony krwią Ustrzycki zdołał jeszcze uciec z izby, rozbestwieni Sekalscy dopadli go upadającego już pod płotem i dobili siekierą.

Cały czas przytem Sekalska podburzała męża, by dalej mordował Ustrzyckiego.

Oboje morderców aresztowano i oddano sądowi karnemu w Przemysłu.

Bolszewicy niszczą inteligencję.

KARA ŚMIERCI NA RO SYJSKICH UCZONYCH.

Po procesie 15-tu duchownych katolickich z Ks. Arcyb. Ciepłakiem na czele i święto skończonym procesie katolików Gruzji zapadł w Rosji oburzający wyrok w procesie kijowskim. Czterech oskarżonych skazano na karę śmierci, a mianowicie byłego prokuratora Czėbakowa, docenta sztuk pięknych Jakowlewa, Winogrodowa i b. żołnierza armji czerwonej Jedieniewskiego. Po 10 lat ciężkiego izolowanego więzienia otrzymało sześciu oskarżonych: profesor Oniczeńko, były minister oświaty, prof. Akademji nauk Wasileńko, były komisarz rządu Kiereński, Konst. Wasileńko, prof. uniwersytetu Smirnow, adwokat Sołdański i publicysta Tolpyga. Pozostałych ośmiu, w tej liczbie pięć kobiet, skazano na karę więzienia od roku do 7 lat. Nawet komunistoobrońcy wyraźnie twierdzili, że oskarżenie o szpiegostwo jest bezpodstawne, możnaby zasądzić tylko za przechowywanie literatury kontr rewolucyjnej. Zapadły wyrok jest niesłychanie

okrutny szczególnie w stosunku 60 letniego starca prof. Akademji nauk Wasileńka, który w ostatnim słowie oświadczył, że nie jest niebezpieczny dla komunizmu, ostatnie lata swego życia pragnie poświęcić syntezie swojej pracy naukowej.

Wyrok ten jest poza momentem okrucieństwa prowokacją Europy, która się procesem żywo interesowała. Jeszcze 8-go kwietnia premier Poincaré wysłał telegram do sowietów wskazując na zasługi oskarżonych profesorów dla nauki i „w imię cywilizacji ludzkości” prosząc o sprawiedliwy wyrok. Stieglow w odpowiedzi pisał zuchwale w „Izwiestjach” że depeza ta jest dla niego wystarczającym argumentem do stwierdzenia, że „proces kijowski wogóle nie dotyczyuczonych i inteligentów, lecz zwykłych szpiegów, którzy pracowali dla polskiego sztabu generalnego, a więc pośrednio dla Francji”.

kłamliwe szczegóły co do swej osoby, wreszcie badana przez kierownika policji śledczej zeznała, że jest 40-letnią Walentyną Lau, żoną majstra murarskiego, zamieszkałą na Pradze przy ul. Tarchomińskiej Nr. 11.

Lauowa zeznała iż zamordowana jest to 33 letnia Piotrkiewiczowa, żona Marjana zamieszkałego na Pradze przy ul. Łomżyńskiej Nr. 22.

Morderczyni wyjaśniła, że zabójstwa tego dopuściła się z namowy Piotrkiewicza, który po 6-letnim pożyciu uprzykrzył sobie swą żonę.

W sobotę w nocy aresztowany został Marjan Piotrkiewicz, oskarżony o współudział w potwornej zbrodni.

Żydzi w rządzie białoruskim.

W składzie rządu „białoruskiego” w Mińsku nastąpiły zmiany. Żydowski „Moment” donosi, że udział żydów w tym białoruskim rządzie jest znaczny. Na czele 9 członków prezydium komitetu wykonawczego jest trzech żydów: Horosz, Gertner i Nadel. W radzie komisarzy żydzi otrzymali zastępstwo przewodniczącego i komisaryjaty rolnictwa, pracy i sprawiedliwości.

Jak widzimy, projekt utworzenia specjalnej „żydowskiej” republiki nad morzem Czarnym nie wpływa zupełnie na odżyczenie innych sowieckich republik.

ANTONI CZECHOW.

Wykrzyknik.

Perekładin wstrząsnął głową i otworzył oczy.

„Djabli wiedzą co...—pomyślał. — Jutro rano trzeba wstać, a ja teraz nie mogę sobie z głowy wybić tych djabłów... Tfu! Ale... kiedy się pisze? Maszże tu przyzwyczajenie! Masz, nabyłeś wprawę! Przez czterdzieści lat ani jednego wykrzyknika! A?!”

Perekładin przeżegnał się i zamknął oczy, ale natychmiast otworzył je znowu. Na ciemnym suficie ciągle jeszcze widział wielki wykrzyknik...

„Tfu! i tak nie usniesz całą noc”.

— Matus — zwrócił się do żony, która często chępiła się tem, że skończyła kurs na pensji. — Czy nie wiesz, duszko, kiedy kładzie się wykrzyknik?

— Jeszczebym nie wiedziała! Nie darmo uczyłam się siedm lat na pensji. Pamiętam na pamięć całą gramatykę. Wykrzyknik kładzie się przy słowach wyrażających zasmertwienie, niezadowolenie, radość, gniew i tym

podobne uczucia.

Kolegialny sekretarz zamyślił się... Czterydzieści lat pisał akty, napisał ich tysiące, dzie siatki tysięcy, ale nie przypomina sobie ani jednego wiersza, któryby wyrażał zachwyty, niezadowolnienie, albo coś podobnego...

„I tym podobne uczucia...—myślał. — A po co w aktach potrzebne uczucia? Akta może pisać i człowiek nieuczuciowy...”

Twarz młodego krytyka znowu wyglądała z za ogniętego wykrzyknika i uśmiechnęła się. Perekładin wstał i siadł na łóżku... głowa go bolała i wystąpił na nią chłodny pot. W kącie tliła lampka, meble były czystutkie, znać było rękę kobiecą, ale biednemu urzędnikowi było chłodno, nieswojsko... tak się zmartwił. Wykrzyknik widział już nietylko w zamkniętych oczach, ale przed sobą, w pokoju, koło toalety żony. stał tam i śmiejąc się kiwał do niego.

— Pisząca maszyna! Maszyna! — szeptało widmo, wiejąc na urzędnika chłodem.

Nieczyły koleki! —

Urzędnik okrył się kołdrą, ale i tak oskrzyty zobaczył widmo, przytulił głowę do pleców żony, ale wzyerało ono i za pleców...

Całą noc przemęczył się biedny Perekładin, ale i w dzień nie ustąpiło przywidzenie. Widział je wszędzie: w butach, które ubierał w szklance z herbata, w orderze św. Stanisława... „I tym podobne uczucia... — myślał — Prawda, że tam nie było żadnych uczuć... Pójdę natychmiast podpisać się do naczelnika... a może to robi się z uczuciem? Tak... Pozdrawiająca maszyna...”

Kiedy Perekładin wyszedł na ulicę i zawołał dorożkarza, to zdawało się mu, że zamiast dorożkarza podjechał wykrzyknik.

Przyszedłszy do przedpokoju naczelnika, zamiast szwajcara zobaczył ten znak... I wszystko to mówiło mu o zachwycie, zadowoleniu, gniewie... Rączka z piórem także wyglądała jak wykrzyknik. Perekładin wziął ją, zamacał pióro w atramencie i podpisał się:

I pisząc te wykrzykniki był zachwycony „Kolegialny sekretarz Efim Perekładin!!!” ny, niezadowolony, ucieszony, kipiał gniewem...

Masz! Masz! — mruczał nagniatą pióro.

Ognisty wykrzyknik zadowolił się i znikł!

KONIEC.

PRZEMYSŁ, HANDEL I FINANSE.

Wystawę polską w Galacu.

(—) Stała wystawa prób i wzorów, urządzona przy Konsulacie Rzeczypospolitej w Galacu (Rumunja) została oddana do ogólnego użytku. Około dwustu fabryk z całej Polski i wszystkich działów przemysłu ma swoje ekspozycje na tej wystawie. Najokazalej przedstawia się przemysł włókienniczy, gdyż około 50 fabryk nadesłało swoje okazy. Nader efektownie przedstawiają się wyroby szklane, majolikowe oraz terrakotowe, świadczące na rynkach obcych o doskonałym stanie tej produkcji w Polsce.

Ponadto wystawione są: zabawki, wyroby galanteryjne, chemikalja, farby, wyroby drzewne, żelazne oraz z wielką precyzją wykonane modele maszyn rolniczych. Należy zaznaczyć, że kilkanaście fabryk polskiego Górnego Śląska, uznając celowość naszej ekspansji handlowej na wschód, samorzutnie nadesłało okazy.

Wystawa ta spełnia swe zadanie, nie tylko z punktu widzenia handlowego, ale bogactwem swych okazów świadczy wymownie wobec obcych o naszym dorobku kulturalnym w dziedzinie przemysłu i sztuki stosowanej.

ZAGROŻENIE POLSKIEMU KOSZYKARSTWU.

(—) W Polsce plantacje wikliny obejmują 50 tys. morgów z produkcją surowca wiklinowego około 20 tys. wagonów. Z tego 40 proc. jest to wiklina dzika (nieszlachetna), nadająca się i zabierana w całości przez rząd na potrzeby regulacji rzek (faszyna). Wikliny najlepszej, nadającej się na delikatne wyroby eksportowe koszykarskie wytwarza kraj około 1500 wagonów, gdy zdolność przerobcza przemysłu koszykarskiego (eksportowego) przenosi 3000 wagonów. Wogóle surowca wiklinowego w kraju w nadmiarze niema i swoboda wywozu może źle wpłynąć na stan przemysłu koszykarskiego w kraju. Zakaz wywozu jest jeszcze i dlatego konieczny, że pomaga on do wydarcia przez Polskę rynków światowych Niemcom, co w tej chwili jest dokonywane. W związku z tą sytuacją sfery przemysłu koszykarskiego oczekują, iż rząd utrzyma pełny zakaz wywozu wikliny.

PRZEMYSŁ SPIRYTUSOWY WOBEC MONOPOLU.

(—) Naczelna organizacja przemysłu gorzelnianego w Polsce złożyła na ręce ministra przemysłu i handlu memoriał, ogłaszający zastrzeżenia co do projektu ustawy o wprowadzeniu monopolu spirytusowego. Memoriał zwraca uwagę na niezmierne trudności finansowe oraz organizacyjne, związane z prowadzeniem monopolu oraz wskazuje na złe wyniki gospodarki monopolowej na Węgrzech w Czechach, Niemczech i Francji. Memoriał podkreśla, że monopol zawsze zawodził tam, gdzie przemysł spirytusowy przerastał spożycie wewnętrzne i wymagał eksportu, bo państwo zadań eksportowych nie jest w stanie przeprowadzić. W Polsce przemysł spirytusowy jest przemysłem eksportowym i może cofnąć się w rozwoju po wprowadzeniu monopolu, co będzie ze szkodą państwa i społeczeństwa.

ZWIEKSZENIE KREDYTÓW GOSPOD.

(—) W związku ze wzmagającymi się trudnościami płatniczymi oraz przesileniem gospodarczym, powiększone zostały w dalszym ciągu kredyty, udzielane bezpośrednio przemysłowi, jak niemniej na inne cele gospodarcze, jak banki, handel i sprawy społeczne. Należy zaznaczyć, że wzrosły najbardziej kredyty dyskontowe, przyznane przemysłowi. Wzrost ten jest trzykrotny. Inne kredyty dla przemysłu wzrosły o 2 i pół raza.

USTALENIE NOWYCH TARYF WYWOZ.

(—) Zostały wprowadzone taryfy na wywóz za granicę szeregu towarów: sól, przetwory naftowe, wyroby z żelaza, wyroby szklane i ceramiczne, cement, zboże w ziarnie

i nasiona, cynk, ołów, klej, żelatyna, zapalki itp. W stosunku do taryf, obowiązujących obecnie w Niemczech, w Anglii i Czechosłowacji taryfa polska jest bezwzględnie tańsza.

SOWIECKIE INDEMNIZACJE.

(—) Inżynier Lely, który posiadał w zagł. Donieckiem swe przedsiębiorstwa górnicze i metalurgiczne, powziął zamiar wznowienia działalności tych przedsiębiorstw i w tym celu wszczął odnośne pertraktacje z rządem Sowieców, na co otrzymał odpowiedź od centralnych władz sowieckich, że kapitał dawnych jego przedsiębiorstw, wynoszący około 4 milionów rub. złotych w drodze nacjonalizacji stał się własnością ludu rosyjskiego przeto winien on wznieść obecnie nowe 4 milj. rubli w złocie własnego kapitału, jeżeli chce wskrzesić działalność pomienionych przedsiębiorstw, przyczem zgodnie z ustaloną przez rząd Sowieców zasadą, 50 proc. udziału przypadać ma dla Sowieców, a drugie 50 proc. udziału dla niego.

Powyższa informacja jest miarodajną dla kapitału zachodniego co do możliwości współpracy gospodarczej z Rosją.

EMIGRACJA Z NIEMIEC.

(—) Z powodu braku zarobków w Niemczech, emigracja wzmagą się z roku na rok. Wynosiła ona 10 tys. osób w 1920 r., 24 tys. w 1921 r., 37 tys. w 1922 r., 120 tys. w 1923 r. Rząd niemiecki zajmuje wrogie stanowisko wobec tej masowej emigracji. W celu jej zwalczania rząd wydał ustawy, utrudniające niesłychanie wszelką akcję emigracyjną. Zabraniają one bowiem udzielania, nawet zupełnie bezinteresownie, jakichkolwiek informacji o położeniu w danym kraju, do którego emigranci z Niemiec zamierzają się udać.

NARADY W SPRAWIE ULG CELNYCH.

(—) W związku z mającym się odbyć o dniu 14 bm. posiedzeniem Komitetu celnego, dowiadujemy się, że będą poruszane na niem wnioski w sprawie zmian w rozporządzeniach o ulgach celnych. Ulgi te mają być zastosowane dla kwasu azotowego, atracenu, naftaliny, benzolu itp. mangryny, sztucznego masła jadalnego, przędzy bawełnianej i in.

BELGJA O POLSKIM HANDLU.

(—) Wyszedł już z druku numer wydawnictwa „Le Lloyd Commercial” (Bruksela), poświęcony specjalnie Polsce. Zeszyt ten został wydany staraniem poselstwa polskiego w Brukseli w celu wznowienia stosunków handlowych pomiędzy obu krajami. Treść tego numeru jest przez prasę belgijską wielokrotnie przedrukowana.

RUMUNJA W OBRONIE WŁASNYCH ROBOTNIKÓW.

(—) Jak nas informują, rząd rumuński złożył w parlamencie projekt ustawy, nakładającej na przedsiębiorców obcych w Rumunii obowiązek zatrudniania w swych przedsiębiorstwach tylko Rumunów, jako pracowników

PRZEDŁUŻENIE POZWOLEN NA EKSPORT JAJ.

(—) Ważność pozwoleń udzielonych na wywóz kwietniowego kontyngentu jaj zostanie w drodze wyjątku przedłużona do dnia 10 maja rb. włącznie. Jak nas informują, powyższa ulga w miesiącach następnych stosowana nie będzie.

OSZCZĘDNOŚĆ W INSTYTUCJACH PANSTWOWYCH.

(—) Na zlecenie Nadzwyczajnego Komisarza Oszczędnościowego we wszystkich urzędach wydane zostały zarządzenia jaknajwiększej oszczędności przy załatwianiu spraw a mianowicie: referaty mają być sporządzane

na arkuszach wpływających w miarę możliwości, stosowane być winno t. zw. załatwianie odręczne na samym wpływie, ilość odpisów ograniczona być winna do istotnej potrzeby, użytkowane być powinny przy załatwianiu spraw wszelkie pozostałości druków i blankietów nie będących w użyciu, sprawozdania, raporty, protokoły, wyciągi, wreszcie korespondencja wewnętrzna pisana być winna na jeden odstęp, krótkie pisma sporządzone być mają na ćwiartkach arkuszy, a wszystkie pisma i odpisy mają być pisane po obu stronach; nadto stosowany ma być system t. zw. listów kopertowych t.j. adresy umieszczane być mają na nie zapisanej odwrotnej stronie złożonego artykuła, koperty mają być przerabiane do powtórnego użytku, na maszynach pisane być mają tylko rękopisy definitywnie zaaprobowane, a w celu zaoszczędzenia czasu i pracy kancelaryjnej urzędy poślugać się winny o ile możliwe szablonowymi drukami.

PRODUKCJA WĘGLA W POLSCE.

(—) Ilość dobytego węgla kamiennego i brunatnego w państwie polskim w styczniu b.r. w zestawieniu z tymże okresem czasu w 1923 i 1913 r. przedstawia się w tonnach jak następuje:

W styczniu 1924 r.: Zagłębie Śląsk węgl. kamienny 2 208 213; Zagłębie Dąbr. węgl. kam. 2 964 169; Zagł. Dąbr. węgl. brunatny 12 730.

W styczniu 1923 r.: Zagł. Śląsk. węgl. kam. 2 346 870; Zagł. Dąbr. węgl. kam. 3 248 180; Zagł. Dąbr. węgl. brun. 18 427.

W styczniu 1913 r.: Zagł. Śląsk. węgl. kam. 2 861 857; Zagł. Dąbr. węgl. kam. 3 429 300; Zagł. Dąbr. węgl. brun. 20 139.

Warszawska giełda ofiowa.

GOTÓWKA.

Dolary 9.350 000—9.300 000

CZEKI

Belgia 82.000—80.000

Holandja 3.465 000

Londyn 40.575 000—40.325 000

Nowy Jork 9.350 000—9.300 000

Paryż 566 500—563 500

Praga 277 500—275 500

Szwajcaria 1.640 250—1.630 000

Włochy 416 000—413 000

Wiedeń 132.100—131 000

Złoty frank 1.800 000

Bony złote 1.350 000

Pożyczka dol. 4.945 000—4.950 000

AKCJE.

Bank Dyskontowy 24—22,25 Bank Handlowy 25—23,5—23,75 Bank dla H i P 3,9—3,8 Bank wileński przyw 0,315—0,305—0,315 Bank Kredytowy 1,9 Bank Małopolski 2 Polski Bank Handlowy 8 Bank Przem Lwów 1,325 Bank Tow Spółdz 18,25 Bank Zachodni 8,75—9,2 Bank Zjedn Ziem Polsk 4 Bank Zw Sp Zar 18,5—17,5—18 Cerata 0,700 Sole Potasowe 28 Grodzisk 2,85 Kłewski 1,2—1,25 Przemysł chemiczny 13,75—12,5—13 Puls 1,2 Spiess 3—2,9 Strem 50 Wildt 0,550—0,525—0,550 Elektryczność 5,8—6 Pol Tow Elek 0,575—0,590—0,580 Siła i Światło 2—1,9 Chodorów 17—16,15—16,6 Czersk 2—2,1 Częstocice 8—8,285 Gosławice 4,8—4,5 Michałów 2—2,25—2,175 Warsz Tow F Cukru 13,5—12,25 Firlej 3,2—3,4 Łazy 0,500—0,450 Drzewny P i H 1,525—1,53 Węgry (1) 16,75—16,5—17,25 (2) 16,75—17,75—17,25 (3) 17,75—18,25—18 (4) 19—18,25—18,5 Nafta 1,6 Polski Przem Naft 3 em 3,2 Nobel 5 Cegielski 2—1,95 Fitzner (4) 29 Lilpop 2,15—2—2,05 Mo drzewoj (1) 29,5 (3) 32—32,7—32,5—25,75 Norblin 1,9—2 Ortwein 1,7 Ostrowice 32—33,75—32,25 Parowozy 1,175—1,1 Pocisk 3,8 Rohn 4 em 1,2 Rudzki (1) 5,25—5—5,1 (2) 5,45 (3) 5,9—5,75 (dr) 6,5—6,35—6,4 Starachowice 10—10,4—10,1 Maszyn i narz roln 1,4—1,35 1,4 Ursus 4,1—4,35; 3 em. 4—3,9—4,3 Zawiercie 0,180,25—0,180 Żyrardów 1,350,0—1,300,0—1,350,0 Belpol 0,290 Borkowski 4,625—4,55—4,575 Jabłkowski 0,625—0,600—0,610 Lloyd 0,400 Synd Roln 10—9—9,5 Zach Tow dla H P 1 Żegluga 0,650—0,675 Cmielów 2,75—2,9 Spirytus (2) 6,6 (3) 6,75—6,8 (4 i 5) 7—6,8 Lombard 1,5 P. T. G. 8,75.

ZYGZAKI.

Z osłej łaki.

„Express Wieczorny“ Nr 84 pisze o wybozach do Kasy Chorych.

„Wyjeżdżając stale na koniku antysemitycznym, który dotychczas stanowi clou „programu“ i „taktyki“ tej partji NPR-u, umieszczono w platformie wyborczej postulat odżywienia kasy chorych“.

Jeżeliby chodziło o odżywienie niezadowolonych pacjentów Kasy Chorych mogli byśmy nato chętnie się zgodzić, ale odżywianie samej Kasy, smarowanie tłustego polcia — idęja trochę ekspresowa i czy ekspresjonistyczna, bo my też nie...bardzo w gramatyce

Wynikało by dalej z tego, że jeżeli doktor zaleca komu lepsze odżywienie — tem samem — jeździć na koniku antysemitycznym, jest rozwojowcem, kołtunem, klerykałem i reakcjonistą...

Ponieważ my z urzędu jeździmy na koniku antysemitycznym, pozwalamy sobie z tego tytułu zalecić „Expressowi“ lepsze karmienie swego korektora...

T.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Wtorek dnia 15 kwietnia Anastazego

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 65)

Dziś „Wesele“

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)

Dziś „Galganierz paryski“

Filarmonja (Dzielnia 20)

Koncert Kuszewickiego.

„Luna“ (Przejazd 1)

Po południu „Z kraju krwi i lez“

Wieczorem „Tragedja podlotka“

„Casino“ (Pio rkowska 67)

„Krew na piasku“

„Odeon“ Przejazd 2)

„Gdy kurtyna zapadnie“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Okno za okno“

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Za murami klasztora“

Wiadomości

— Świecone w Miejskich Domach Wychowawczych.

W związku nadchodzącymi świętami Wielkiejnocy delegacja Wydziału Opieki Społecznej — na ostatnim swem posiedzeniu uchwaliła w Miejskich Domach Wychowawczych zmienić odpowiednio na 2 dni świąteczne jadłospis dla wychowawców i personelu.

— Z Miejskiego Sał... Sztuki.

Wystawa otwarta w okresie przedświątecznym, spełnia nietylko misję kulturalną, gromadząc liczny zastęp widzów; lecz daje również sposobność nawet niezamożnym do zakupu najodpowiedniejszego podarku świątecznego, jakim jest niewątpliwie dzieło polskiego artysty.

Dział grafiki wzbogacono autoligafiami Adama Grabowskiego oraz nowymi drzeworytami L. Skoczylasa, a znakomity polski rzeźbiarz, prof. warsz. akademj Włodzimierz Kuna, już po otwarciu nadesłał pierwszorzędną wartość artystyczną, główkę w bronzie. Jak wiadomo, prace Kuna znajdują się w Galerii Luxemburskiej, w Galerii Rzymskiej i Weneckiej oraz w Narodowej Galerii Londyńskiej. Wystawa otwarta bez przerw od godz. 10 — 8 wiecz.

— Precz z pośrednikami.

Jak już donosiliśmy, ławnik wydziału handlowego p. Muszyński, wobec stabilizacji waluty polskiej postanowił usunąć dotychczasowych pośredników i udał się do Kalisza w celu nawiązania kontaktu z producentami samodzielnymi dla dostawy mąki.

W Kaliszu odbyła się konferencja z poszczególnymi właścicielami młynów, przy czem okazało się, iż na dogodnych warunkach

Za duszę

S. + P.

1234-

Bohdana Gablera

studenta chemji Politechniki Warszawskiej,
zabitego w październiku 1923 r.

odbędzie się w kościele św. Krzyża 16 kwietnia, w środę o g. 9-ej rano msza św. o czem zawiada-
miają kolegów i życzliwych pamięci zmarłego. MATKA i SIOSTRY.

Adwokat przed sądem.

CIEKAWA SPRAWA ADWOKATA OPALINSKIEGO.

W najbliższym czasie wejdzie na wokandydę Sądu Okręgowego w Łodzi nader charakterystyczna sprawa, która budzi żywe zainteresowanie wśród miejscowej palestry i sfer sądowych.

Sprawa jest tem ciekawsza, że na ławie oskarżonych ma zasięść miejscowy adwokat Wacław Opaliński, oskarżony o nieposzanowanie władzy i obrazę Urzędu państwowego z artykułu 154 Części III Kodeksu Karnego, który to artykuł przewiduje karę domu poprawy do lat 3-eh.

Według aktu oskarżenia przebieg sprawy przedstawia się następująco:

Przed niedawnym czasem, w którąś sobotę o godz. 4-ej po południu przyszedł adwokat Wacław Opaliński do kancelarji Wydziału Karnego miejscowego Sądu Okręgowego, gdzie zwrócił się do sekretarza Wydziału, Leona Wąsowskiego, o udzielenie mu informacji o sprawie decyzji, jaka zapadła w sprawie kilku zaaresztowanych paskarzy, których bronil. Sekretarz Wąsowski wyjaśnił, że decyzji sam nie czytał i wobec tego, że akta sprawy są w szafie w gabinecie wiceprezesa Sądu, który już wyszedł, (bawiem godziny urzędowania skończyły się o godz. 3-ej.) informacji udzielić mu nie może. Ponieważ wyjaśnienie to adwokatowi Opalińskiemu widocznie nie wystarczyło, więc podniósł głos i zażądał tożnem rozkazującym natychmiastowego pokazania mu decyzji, grożąc sekretarzowi „że mu pokaże“ i „że napisze na niego skargę do Warszawy“. Doszło do głośnej kłótni w Sądzie i samo zajście wywołało liczne zbiegowisko.

Tak się mniej więcej przedstawia przebieg całej sprawy.

Należy dodać, że pomiędzy Sądem okręgowym w Łodzi a palestrą w ostatnim czasie powstają coraz częściej zatargi. Przed niedawnym czasem donosiły pisma o zajściu między adwokatem Buszem a sędzią Illiniczem, a te raz nowa sprawa adwokata Opalińskiego ze sekretarzem Sądu, Wąsowskim.

Powstrzymujemy się narazie od zajęcia stanowiska w tej sprawie, odkładając to do czasu ogłoszenia wyroku.

Łódź otrzyma większy zapas mąki. Po otrzymaniu ofert wydział handlowy zakupi transport mąki. (bip)

— Tegoroczne urlopy pod znakiem za- pytania.

Jak wiadomo, w myśl ustawy, z dniem pierwszym maja winny rozpocząć się urlopy robotników. Tymczasowo w fabrykach metalowych przemysłowcy, wskazując na obecną redukcję, nie zgadzają się na udzielenie urlopów, wobec czego delegacja klasowego związku zwróciła się do inspektora pracy, który w sprawie tej ma się porozumieć z ministerstwem pracy. (bip)

— Manifestacja bezrobotnych przed ma- gistratem.

W dniu wczorajszym kilkuset bezrobotnych robotników, zatrudnionych dotychczas przy plantacjach miejskich, zaległo dookoła wydziału gospodarczy magistratu.

Ponieważ tłum przyjął groźną postawę, ławnik wydziału Bednarczyk, postanowił przyjąć delegację bezrobotnych. Bezrobotni oświadczyli, iż przy podziale pracy w plantacjach miejskich dzieja się nadużycia, gdyż niejaki Grabowski na własną rękę wydała robotników, pracujących już dłuższy czas, natomiast przyjmuje innych. Delegacja domagała się, by zwolnionych zatrudniono przy robotach miejskich.

Po dłuższych usiłowaniach udało się uspokoić rozżalony tłum, oświadczeniem, iż winni nacużyć będą ukarani. Ławnik Bednarczyk oo zapisaniu wszystkich bezrobotnych, część natychmiast przeznaczył do robot ziemnych, pozostali zaś w pierwszym rzędzie otrzymają wolne miejsca. Tlum zgodził się na takie załatwienie sprawy i rozszedł się spokojnie. (bip)

— Opłaty za prawo jazdy po mieście. Wydział Podatkowy Magistratu podał do wiadomości osób zainteresowanych, iż temin opłaty podatku za prawo jazdy po mieście został przedłożony do dnia 30 kwietnia bieżącego.

— Przed wyborami do kasy chorych. Wobec rozpowszechniania wiadomości o odłożeniu wyborów do władz kasy chorych

z powodu niezłożenia przez kandydatów dowodów obywatelstwa, dowiadujemy się iż wiadomości to są mylne. O ile niektóre listy nie dołączyły tych dowodów, to wystarczy komitetowi wyborczemu zaświadczenie radnych lub władz miejskich i listy takie nie będą zakwestjonowane.

O ile jednak niektóre listy innych powodów będą unieważnione, to zainteresowanym przysługuje prawo w ciągu trzech dni złożyć skargę w okręgowym urzędzie ubezpieczeń za pośrednictwem kasy chorych i ten w ciągu 8 dni wydaje decyzję.

Narazie jeszcze nie ustalono jakie listy zostaną zakwestjonowane, lecz w każdym razie składający te listy będą mieli czas uzupełnić je, wzgl. zaskarżyć decyzję komitetu wyborczego. (bip)

— Wiec przedwyborczy NPR.

W niedzielę odbyły się w różnych punktach miasta wiece przedwyborcze, zwołane przez polskie związki zawodowe. Jako mówcy występowali poseł Waszkiewicz, wiceprezydent Wojewódzki, pp. Kulczyński i Kazimierz mierzczak.

Krytykowali oni obecną gospodarkę Kasy chorych pod rządami komisarza Giebarskiego wskazywali na potrzebę zmiany ustawy o kasach chorych, aby zwiększone zostały świadczenia.

— Kongres związków zawodowych.

Związek zawodowy „Praca“ otrzymał zawiadomienie: iż w dniu 7 i 8 czerwca rb. odbędzie się w Katowicach kongres związków zawodowych zjednoczenia zawodowego polskiego z całej Polski.

Uroczyste otwarcie kongresu nastąpi w dniu 7 czerwca w sali powstańców o godz. 4 po południu, gdzie po ceremonjach powitalnych wygłoszone będą następujące referaty:

Zjednoczenie zawodowe polskie w czasy trudności politycznej, zadania zjednoczenia zawodowego w wolnej Polsce.

Socjalizacja czy uspołecznienie, kooperacja i ruch spółdzielczy.

Wszystkie związki będą miały własne orkiestry, oraz sztandary i będą zaopatrzone w obsługę sanitarną i lekarską.

W dniu 8 czerwca odbędzie się koncert

w parku Kościuszki po południu, w salach będą wygłoszone odczyty i referaty. Podczas koncertu, śpiewać będą chóry śpiewacze przy NPR.

W dniu 7 i 8 czerwca urządzone będą na stacji III i IV kl. biuro informacyjne.

W dniu kongresu członkowie związków zjednoczenia zam. pol. województwa śląskiego obowiązani będą udekorować swoje domy i mieszkania. Z racji uroczystości kongresu wydane będą oznaki pamiątkowe, które członkowie związków winni nabywać. (bip)

— Praca nad przysposobieniem wojskowym.

Zrozumienie ważności idei przysp. wojskowego, tak wspaniałe u wszystkich państw, — zatacza i u nas coraz szersze kręgi.

Niema drugiego narodu, któryby był tak eksponowany na niebezpieczeństwa z zewnątrz, jak właśnie my, już to z racji sąsiedzkich stosunków; już to ze względu na fatalne położenie geograficzne i pełną otwartość granic.

Z zadowoleniem też witać musimy każdy objaw pracy nad przysp. wojskowym młodzieży naszej.

I Łódź nie pozostała w tyle. Każdej nie dzieli wczesnym rankiem napęła się śpiewem dziarsko maszerujących oddziałów Związków bądź też szkolnych i zdążających z bronią na ramieniu na garnizonową strzelnicę wojskową, gdzie pod kierunkiem oficerów odbywają ćwiczenia w strzelaniu.

Wszystkie niedziele zajęte są przez szkoły średnie i poszczególnie Związki. Jak się z kompetentnego źródła dowiadujemy — wyniki pracy są bardzo zadawalające. Pracy tej szczerze przyklasnąć należy. (pap)

Wypadki i kradzieże

— Ciężko raniony przy pracy.

45 letni Juliusz Hajnek (Sienkiewicza 75) robotnik fabryki Ramisza (Ewangielicka) uległ podczas pracy przy maszynie złamaniu prawego przedramienia. Zawezwane pogotowie odwoziło nieszczęśliwego robotnika w stanie ciężkim do szpitala Poznańskich. (pap)

— Samobójstwo.

20 letni Antoni Kolasiński (Szosa Konstantynowska 27) robotnik wypił w celu samobójczym większą ilość kwasu solnego. Denata po udzieleniu pierwszej pomocy przewieziono w stanie groźnym do szpitala przy ul. Drewnowskiej. (Pap)

— Napad rabunkowy.

Na Józefa Rogowskiego (Brzezińska nr. 51), inkasenta, napadło dwóch nieznanymi osobnikami, zadając ciężką ranę ciętą na lewym ramieniu. Napad miał charakter rabunkowy. (pap)

Z sądów.

— Wojewoda skazany za dezercję.

Przed Okręgowym Sądem Wojskowym w Łodzi stanął Jan Wojewoda szereg. 27 pp. w Częstochowie, oskarżony o dezercję i kradzież. Wymieniony zdezerterował w kwietniu 1921 r. do Warszawy, przywłaszczając sobie powierzone sorty mundurowe.

W październiku tegoż roku zgłosił się do Kadry B. Z. 5 p Leg., przedstawiając się, jako kapral pułku Wileńskiego, wracający z niewoli. Wprowadziwszy w ten sposób w błąd dowódcę i otrzymawszy żołd kaprala uciekł do Częstochowy, gdzie dokonał kradzieży u kolegi pułkowego.

Aresztowano go wreszcie w czerwcu 1923 r. Oskarżał prok. Waszczyński, bronił mec. Landau. Sąd, pod przewodnictwem ppłk. K.S. Rudolfa Kwatera ogłosił wyrok, skazując Jana Wojewodę na 2 lata więzienia i przeniesienie do drugiej klasy żołnierzy. (pap)

— „Stabat Mater“

W Wielki Czwartek tj. dnia 17 bm. g. 6.30 wiecz. w sali Filharmonji wykonane będą słynne oratorjum religijne Rossini'ego pt. „Stabat Mater“ z udziałem najwybitniejszych

Polski likier w Afryce Południowej.

Jak się dowiadujemy, powszechnie znana w kraju Wytwórnia Parowa Likierów M. Łuby w Łodzi, otrzymała od jednej z największych firm w Transwalu od której sprządza stałe składniki do wyrobów szych likierów, zamówienie na kilkanaście wagonów likieru, przy czym towar ma być wysłany niezwłocznie. Prawdopodobnie w związku z tą transakcją daje się odczuwać na rynku naszym pewien brak likierów tej ogólnie lubianej marki, gdyż firma M. Łuba kompletnie je towar na eksport.

Dlatego też, kto pragnie zaopatrzyć się na Święta w likier M. Łuby, nie powinien zwlekać z zakupem do ostatniej chwili, gdyż zapas znajdujący się w sklepach detalistów w niedługim czasie będzie prawdopodobnie wysprzedany. 1447

szych sił operowych z Warszawy, a mianowicie Marji Mokrzyckiej (sopran) Marji Trąmcyńskiej (alt), Adama Dobośza (tenor), i Zygmunta Mossoczego (bas) oraz chorów oratoryjnych Stowarzyszenia Handlowców Polskich a również orkiestry Filharmonicznej. Ponadto program zawierać będzie „Cud Wielokopiatkowy“ Wagnera i „Ave verum“ Mozarta (Moiet na cztery głosy solowe z towarzyszeniem orkiestry.

— Podziękowanie.

Zarząd Ochronki Bałuckiej niniejszem komunikuje iż, urządzona w lokalach zamkniętych dn. 16 marca, kwesta dała czystego dochodu 1431 445 000. za co wszystkim otdarodawcom oraz pp. kwestarkom w imieniu dzieci składa serdeczne Bóg zapłać.

Zarząd.

Wspomnienie pośmiertne.

W dniu wczorajszym Komenda Chorągwi i Hufce Łódzkie Związku Harcerstwa Polskiego oddały ostatnią posługę zwłokom nieodżałowanego i niestrudzonego działacza na niwie pracy harcerskiej, S. p. Bolesława Tadeusza Wocalewskiego.

W zmarłym straciło harcerstwo drogiego przyjaciela, który od całego szeregu lat z głębokim zrozumieniem i serdecznością — prawdziwie ojcowskim — ukośnieniem interesował się rozwojem i ruchem harcerstwa, nie szczędząc swych nieocenionych rad i wskazówek oraz wydatnej pomocy materialnej.

Pamięć o Nim w sercach młodzieży harcerskiej pozostanie wieczna...

SKUTECZNE LEKARSTWO

Na brak quorum znowu teraz
Wciąż narzeka Miejska Rada,
A przyjdym Rady myśl,
Co uczynić tu wypadła.

Często w czasie posiedzenia
Socjaliści, Niemcy, żydzi
Uciekają do bufetu,
Nikt na sali ich nie widzi.

A wszak radny, nawet tpey,
O tem wiedzieć winien przecie,
Ze nie na to radnym został,
By „objadać się w bufecie“.

Tym, co jeść chcą, zamiast radzić;
Niech Magistrat tak dogodzi:
Da im kwity na obiady
W tanich kuchniach miasta Łodzi!

Wtedy każdy głodny radny
Kilka litrów zupy zmiecie
I już w czasie posiedzenia
Nie pomyśli o bufecie!

W. G.

Ku uwadze ludzi dobrej woli.

W jednym z ostatnich numerów „Rozwoju“ znalazłem wreszcie dawno oczekiwaną wzmiankę o zamierzeniach Magistratu na punkcie przeciwdziałania i zaradzenia żebraniom.

Solidaryzując się z projektem ławnika Adamskiego w sprawie urządzenia warsztatów pracy, celem dania zajęcia plejadzie żebraków zalegających ulice Łodzi, korzystam ze sposobności aby w miarę możliwości — przy

czynić się do wspomnianej akcji i zapewnić projektodawcę, iż więcej nas się znajdzie napewno takich, którzy chętnie poprą jego usiłowania, mające na celu usunięcie tej plagi i wstydu, jakimi są dla społeczeństwa żebracy.

Wielka ilość wszelkiego autoramentu „dziadów“ dowodzi nietylko nędzy wśród ludności miejskiej, ale zarazem świadczy o ofiarności ogółu, bo — gdyby nie dawano wsparć — nie mnożyłoby się dziadostwo, będące nieraz intratnym interesem. Ludzie dobrego serca dają z litości, inni znow z racji posiadania większych zasobów, których drobny datek nie uszczupli, wielu zaś daje niechętnie, ale daje „dla pozbycia się“ natrętnego żebraka... z pośród tych ostatnich zapewne nie wszyscy są ludźmi „bez serca“ — sądzę raczej, iż obdarzeni są oni zmysłem krytycznym — nie lubią przeto wydawać grosza bezcelowo, względnie — na popieranie próżniactwa.

W tych sferach widzę szerokie pole dla zainicjowanych przez ławnika Adamskiego poczyniń: wszyscy ci, dający chętnie, bądź mniej chętnie — bezwątpienia nieodmówią niewielkiej, acz stałej daniny na akcję przeciw żebractwu, wiedząc że wyłożone przez nich pieniądze zostaną celowo i z pożytkiem użyte.

Pozatem widzę możliwość zdobycia pewnego funduszu drogą nałożenia specjalnego podatku „przeciwżebraczego“; którym obciążyć można zarówno sklepy i przedsiębiorstwa jak i prywatne mieszkania — w stosunku do ilości zajmowanych pomieszczeń: drobna kwota nikomu nie zacieży a ogólny zbiór może być obfity.

Wreszcie uważam za wskazane, aby po cukierniach i jadalniach, które — jak wiadomo — zwykle oblegane są przez biedotę łakomie patrzącą na konsumentów, poumieszczać skarbonki a do obywateli wydać odezwę namwołującą do składania ofiar na rzecz tych, którzy niemają co do ust włożyć, by nikt nie opuścił lokalu nie wrzuciwszy na odchodnym drobnej kwoty do puszki. Niech to się stanie poprostu obowiązkiem bywalców kawiarniarnych i zwyczajem — podobnie, jak podawanie ręki, czy uchylanie kapelusza przy witaniu. Zaznaczę, iż nie mam na myśl większych datków — bynajmniej: niezadługo wszak będziemy mieli grosze — otóż niech każdy gość opuszczając jadalnię wrzuci do skarbonki tylko jeden grosz polski — a zobaczymy, jakie to da rezultaty!

Przy tej okazji przypomnę sprawę zbierania odpadków i nieużytków, które u nas przeważnie idą na marne. Czy nie dałoby się wznowić zbierania po mieszkaniach pudełek, puszek, butelek, kości i t.p. jak to się już w Łodzi praktykowało — ewentualnie potworzyć po rozmaitych punktach miasta zbiorniki nieużytków i wezwać chętnych do składania tam przedmiotów niepotrzebnych, wyrzucanych masowo do śmietników?

Celem umożliwienia rychłego uruchomienia warsztatów pracy oraz zebrania pewnego funduszu byłoby pożądane wezwanie obywateli do dobrowolnego opodatkowania się na rzecz akcji przeciwżebractwej, aby każdy, komu, sprawa ta leży na sercu, mógł zadeklarować składkę, jaką zobowiąże się płacić kwartalnie, bądź nawet miesięcznie, przyczem tytułem doraźnej pomocy zapewne złożyłby nie jeden może pełną sumę za rok zgóry nie na leży jednak gardzić najmniejszą ofiarą i miła widzieć zarówno większe kwoty, jak i skromny grosz wdowi, bo wielu może być chętnych, acz niewielu posiadających.

Sądzę, że społeczeństwo nasze zdaje sobie sprawę, jaką hańbą i policzkiem dla kultury jest ten legjon żebraków, wśród których — ku większemu wstydu naszemu — nie brak i inwalidów wojennych — i zdobędzie się na jeszcze jeden wysiłek celem usunięcia takiego stanu rzeczy a jednocześnie zapewni nędzarzom dach nad głową i żywkę strasną.

W. Lipiński

Sala Tow. Miłośn. Muzyki
(Traugutta Nr. 1).

Dzisiaj, we wtorek, dnia 15 kwietnia o godz. 8.30 w.
prof. Romuald Minkiewicz
wygl. drugi i ost. odczyt p. t.

„Ku rozwiązaniu tajemnicy życia“

Bilety po 3 i 6 milj.
ork. w kasie Filhar-
monji od 10—1 i od
5-ej. 1437—1

KINO Spółdzielni
Procaen koo-
Peristajowych
Sienkiewicza 40.
Dzisiaj i dni następnych!
Uwaga. Dla członków koopera-
tywy ceny miejsc niższe.

Wielce zajmujący program!
Za murami klasztoru
wzruszające tragizmem dzieje ludzkiego serca w 5 aktach.
W rolach głównych artyści scen Piotrogradzkich:
Barbara Janowa, Strażewski, Zyliński i Kolin.
Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 5.30, w
soboty, niedziele i święta o godz. 3 pp. Ost. seans o 9 w.
Muzyka pod kier. n. Z. SANDOWIERSKIEGO.

KOKS! SMOŁA!
1441-2
pierwszorzędnej jakości,
z najlepszych koksowni górnośląskich
— poleca firma —
B. Kowalewski
Łódź, Ogrodowa 78.
(Dojazdu tramwajem Nr. 3).
Ceny konkurencyjne!
Warunki Najdogodniejsze!

Proszę się przekonać!!!

Chcąc Szan. swoim klientom dać możliwość na Święta ta-
niego kupa w zakresie spirytualji, postanowiłem urządzić
wysprzedawanie starych wódek i likierów, licząc ceny hurtowe
przy detalicznej sprzedaży.

Polecam również wyborowe wina Węgierskie, Francuskie
białe i czerwone, Reńskie, Hiszpańskie, młody staropolskie,
oraz oryginalne Koniaki Martella, Panata, Boutellau, likie-
ry francuskie, rummy oraz towary kolonialne i delikatesy
po znacznie niższych cenach.

Oryginalne Szampańskie firmy Geling i Co. w Reims
— — przedwojennej dobroci — —
poleca firma

Józef Wolski Łódź,

ul. Piotrkowska № 3.

Egzystuje od 1893 r.

1393—3

Egzystuje od 1893 r.

Aby uniknąć straty,
udaj się do fachowca!
Nowo-otworzony
Sklep zegarmistrzowski-jubilerski
Bronisława Kowalskiego
w Łodzi, przy ul. Zachodniej 29
(róg Konstancyńskiej)
— poleca —
Zegarki pierwszorzędnych firm szwajcarskich,
Zegary ściennie,
Biżuterja.
Wszelkie reperacje w zakresie zegarmistrzostwa
wchodzą, uskutecznią się solidnie pod gwarancją
1238—1

Bukszpan

do sprzedania w małym Nakielnica st. poczt. i tramwajowa Aleksandrów Łęczycki.
1156 2

Uczeń

ósmej klasy pragnie brać lek-
cje z matematyki i łaciny. Obe-
ty proszę składać do admini-
stracji zaraz pod „Ósma“
1248—1

Przybłąkał

się wyżeł rasy niemieckiej. Ode-
brać można Łąkowa Nr. 1, Su-
łocki 1250-1

Potrzebna

wykwalifikowana sklepowa od-
razem obeznana w branzynie na
sarskiej. Zgłoszenia do S-óldz.
Państw. Urzęd. Zawodowa 1.
1228-1

Zginął

pies wilk z obrozą Nr. Biel-
sko) Łaskawy znalazca zechce
odprowadzić lub podać adres
za nagrodą Al. Kościuszki 53,
dozorca 1226-2

Potrzebne

dziewczyny do kuchni restaura-
cyj „L'olive“ Łódź, Piotrkow-
ska Nr. 86. 1244

Wspólnika poszukuję

z 10,000 złotych do założenia gromplarni i wyrobu sukna z wie-
skich owiec, lub też młyna motorowego w domu własnym, w
tym celu budowanym muirowanym 30 lokci na 22. Mogę również
ten dom sprzedać wraz z urządzeniem restauracyjnym lub bez
przy rozgałęzieniu się szosy z Piotrkowa do Tuszyna i Wadława
miejscowość: Wola Kamocka, gmina Grabica, p. Piotrkow. Bli-
sza wiadomość u gospodarza domu, ul. Wójtowska Nr. 1 w Ło-
dź, Stanisław Keczmarek. 1232-1

Ogłoszenie.

Wobec tego, że wydawane przez sekwestratorów
miejskich pokwitowania przy inkasowaniu zaległości po-
datkowych noszą charakter tymczasowy i nie posiadają
mocy dowodowej. Magistrat m. Łodzi wzywa wszystkich
płatników, którzy dotychczas nie wymienili i nie wymie-
niają posiadanych kwitów sekwestratorskich na oryginal-
ne kwity kasowe, o zgłaszanie się codziennie w godzi-
nach rannych od 8 ej do 12-ej do Kasy Miejskiej (Plac
Wolności Nr. 14) w celu wymiany powyższych pokwito-
wań na oryginalne kwity kasowe, które w wątpliwych wy-
padkach są dla Kasy miejskiej jedynym miarodajnym do-
wodem co do faktycznego uiszczenia zaległości przez po-
datników. Kwity tymczasowe będą wymieniane w okien-
kach tych podatków, które zostały przez podatnika uisz-
zone.

Magistrat m. Łodzi

(-) **M. Cynarski**
Prezydent.

435-1

Zgubiono

złoty damski zegarek idąc uli-
ca Orła, Główna. Przebież do
Nr. 14, następnie Piotrkowska
Dzielną. Uczciwego znać
uprasza się o zwrot ze wynaj-
dzeniem Łódź, Kilińskiego,
143 m. 22 1230-2

Na wypłatę

orebki,
franki,
obrusy,
porczychy,
kosz. męskie

Piotr Chari

Piotrkowska 37.
w półwórzni 1455 4

Potrzebne

panienki do szydełkowej ro-
boty Stenkiwicza 34. Lubińska.
1246-2

Tanio

od 500,000 doniczka kwiatów
M. Martin Piotrkowska 225
1242—3

wilczek

suczka czystej rasy, 8 miesięcy
z powodu wyjazdu do sprzeda-
nia Piotrkowska 217, portier
wolaże 1240-1

Z matematyki i fizyki, polskie,
Z co metoda uroszczona przy
gotowuje pod gwarancją panów
kolejarzy na kurs mechanicz-
obowiązuje maszynistów, po-
mocników Konstancyńska 25
— 20. 1349 5

Bracia Ignatowicz

Piotrkowska 96. Telefon 8-33.

polecają na nadchodzące święta: specjalnie tanio
kosze świąteczne,

zawierające 10 butelek różnych wódek likierów i wina za 100
milionów mk. na życzenie mniejsze koszyczki podł. wyboru

Dodatki do pieczywa wielkanocnego w wyborowych gatunkach, —

Bogaty wybór win najlepszych roczników,

konjaków, likierów i wódek krajowych i zagranicznych renomowanych firm oraz miodu staropolskiego.

Świeżo nadeszły: konserwy rybne, oraz wędzone łososie i węgorze, konserwy z owoców i jarzyn, świeże pomarańcze, ananasy, banany i winogrona.

Sery różnych gatunków.

Świeża oryginalna oliwa niemiecka.

Wszystkie towary tylko w wyborowych gat. po cenach przystępnych.

ZYGMUNT FRYCZE

Skład win i wódek

Łódź, ul. Rzgowska № 59.

POLECA NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE:

Wina węgierskie,
Wódki różnych fabryk,
Likieri Baczewskiego i inne,
Koniaki i Rummy.

1383-4

Delikatesy i wszelkie towary kolonialne.

CENY BARDZO NISKIE.

Tow. Akc.

J. JOHN

w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; Koła zębate; Naprężacze pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie — wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów — — Dostawa normalnych części z zapasu — —

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego, jak: rolkowe, trykcyjne wodne, matowe, finiszowe, prasy meckowe, (Maldenpressen) Wykonanie pierwszorzędne w niczem nie ustępujące — — najdroższym zagranicznym kalandrom. — — Około 200 kalandrów w ruchu. Reparatcja walców: obtaczanie szlifowanie i obijanie bawełną, jută lub papierem.

Tokarki szybkoobrotowe konstrukcji nowoczesnej, wykonane najdokładniej o wysokości kłków 150, 230 i 300 m/m i długości toku do 3 metr; lby rewołwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące, imadła — równoległe o szerokości szczęk 100 m/m. —

939-3

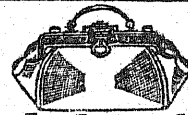
Rusztwy ekonomiczne, podług własnego systemu i Odlewy według nadesłanych modeli i rysunków.

Edmund Kadyński

Nawrot 20.

Poleca z własnej pracowni laski, parasole, krawaty najmodniejsze grzebienie i podpinki do włószów oraz wszelkie reperacje i krycie parasoli.

1397-4

Zakład wyrobów

Skórzano-Galanteryjnych
Jabłoński i Moszczyński

Łódź, ul. Główna № 11.

Poleca: WALIZY, PORTFELE, SAKIEWKI DAMSKIE
Teki, teczki i sakwojaże.

1363-1

Wielki wybór!

Ceny niższe!

**Róbcie zakupy przedświąteczne w
Chrześć, Halach Rzemieślniczych**

T-wa Resursa Rzemieślnicza

Aleje Kościuszki 73 (róg Rozwadowskiej) w Łodzi.

Wszystkiego tam dostać można.

1305-4

Na wielkanoc

Koszule męskie
Rękawiczki
Trykoty

Na wielkanoc

Krawaty
Kołnierzyki
Skarpetki

jak również inną konfekcję męską w wielkim wyborze

1339

Petersilge Piotrkowska 93

TEODOR WAGNER

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 101, telefon Nr. 5-91.

poleca na święta Wielkanocne
po niższych cenach:

Wina,

Wódki,

Likiery,

Koniaki,

Rummy

i Delikatesy,

UWAGA: Przy zakupie 10 butelek likieru lub wina dodają 1 butelkę gratis.

1351-3

LECZNICA

dla przychodzących chorych

przy ul. Zachodniej Nr. 27 (róg Konstancyńskiej)

Przyjmuje chorych w chorobach wszystkich specjalności od 9.0 do 5 i pół pp. Gabinet dentystyczny (leczenie, plombowanie, wprawianie zębów). Badanie, leczenie promieniami Rentgena, leczenie Finsenem i lampą kwarcową. Szczepienie ospy. Analizy, lekarskie. Porada 2 miliony mk. Operacje, opatrunki i zabiegi od umowy.

1085

Nadające się na letnisko

85 morgów ziemi, zagajników i łąk, 4 kilometry od Łodzi, korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia do „A. R.” do Administracji „Rozwoju”

110-1

Pończochy

skarpetki i pończoski dziecięce w najlepszych gatunkach poleca po cenach konkurencyjnych sklep Kazimierz Zielenko Al. Kościuszki 37

121-2

Praktykant

potrzebny do ogrodnictwa. Bliższe wiadomości w kwiatarni Piotrkowska 96.

1218-2

Teatr „SCALA”

dzisiaj po raz ostatni
o godz. 8,30

Występy Warszawsk. Teatru
„ROZMAITOSCI”

ROMANTYCZNA PANNA

Komedja w 3-ach aktach Martinez-Sierra,
przekład Wiktora Polskiego.

Całowita obsada Warszawska

W głównej roli
KAZIMIERZ JUŁOSZA

STĘPOWSKI

— udział biorą: —
Margarata Leoczyńska, Maria Majdrowiczówna, Helena Pawłowska, Helena Kizywicka, Wanda Jaroczeńska, Julian Dobrzański, Karol Benda, Witold Zdzitowiecki i inni.
Reżyserował **Paweł Owerło**

Dom Konfekcyjny

Szmechel i Rozner

ul. Piotrkowska № 100,
filja 160.

Sprzedaż świąteczna po nader przystępnych cenach.

Paleta damskie

z mater. frensz	45,000 000
„ „ ang. elsk.	125 120, 85,000 000
„ „ kowerkot.	150, 125,000,000
„ „ prima satyny	185, 165,000,000

Suknie damskie

z szewiotu	35, 28 26, 22 000 000
„ czystej wełny	75, 65 58 000 000
„ trykotiny jedz.	66, 58 45 000 000
„ Etaniny	62, 48 000 000

Szódnicz i ostatnie fasony

z szewiotu	16,500,000
„ czystej wełny	35,000 000
„ gabardiny	

Garnitury męskie

z wełn. Sztre chgarn	125 105 000,000
„ bostona	150,000 000
„ kamgaru	225, 90,000 000

Paleta damskie

z ostatni krój z angiel.	
des. materiału	125, 110,000,000
z kowej kotu	175, 150,000,000

Spółnie

z sztrajchearnu w paski	38 000 000
„ kamgaru	75 65 000,000

Garnitury dla chłop.
z trwałych materiałów po konkurenc. cenach.

nadzwyczaj tanio

Swetrowe kamizelki i bluski

najnowsze kolory i fasony 28, 21, 18, 11 000,000

Wykwintna bielizna damska

najlepsze wykonanie z batystu, opalu po przystępnych cenach.

Dr. med. Z. GOLC

chor. skórne i wener.
ul. Andrzeja 3.
orz. od 1 i pół do 2 i pół,
i od 5 i pół do 8. (1658)

Dr. S. KANTUR

specjalista chorób wenery-
cznych, skórnych i włosów.
kabinet Rentgena i światłolecz-
niczna 2. Godz. orz. od
9-2 16-8. dla pań 5-6
1048

Szwajcarskie gor-
szkie ziele z ma-
ką kogut A. Gęse-
kiego znakomicie
obł. w. i. funkce
żelazka. Idealny
stodek przy zapa-
rach. Sprzedają apteki skła-
dy a. teczne. 758-0

Sandałki

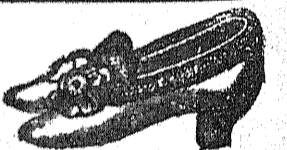
skorochody pa. tofle, do-
mowe i Zakoplańskie
Petersinge
Piotrkowska 95.

Obuwie dziecięce

wykwintnej roboty
poleca firma

„Bo-Bo”

Przewłoki ostatnich fason.
Nawrot 7, w podwórzu.
Ceny przystępne. (1025)

Przewłoki Skorochody
Sandałki Buciki dziecięce
Pantofle luksusowe
Pantofle domowe
(modele Paryskie)
Poleca: **Fabryka Obuwia**
Grodowa 2 (róg Nowo-
wskiej) Sprzedaż detaliczna
i hurtowa. W soboty sklep
otwarty.

Nizej podpisany

wzywa dzieci

S. p. Stanisława Sadowskiego
zamieszkałego w 1904-5 r. we
wsi Polku pow. Brzezińskiego,
o złozenie się w sprawie ma-
jątku do Józefa Sadowskiego
syna Antoniego, wies. Polik
m. Lipiny pow. Brzezińskiego.
1841-5

29

T-wo Mieczarskie

ul. Kościuszki 29 w Łodzi

— poleca: —

Konwie

własnego wyrobu

Wirówki

Magazyn konfekcji damskiej i męskiej i skład przyborów dla wojskowych

Kazimierzy Jarocińskiej

w Łodzi, ul. Piotrkowska 121, poleca:

Bieliznę kołnierze, mankiety, krawaty, spinki, kamizelki, pończochy i
Rękawiczki damskie, męskie i dla wojskowych.

Przybory mundurowe dla wojskowych i policji.

Własna hafciarnia wszelkich oznak wojskowych.

Ceny bardzo niskie. 1329 Ceny bardzo niskie,

Dobrze urządzony warsztat
kotlarski sprzedam tanio
Oferty do Rozwoju sub „ko-
larski 165-1

Różne:

KARETY powóz amerykański do
wynajęcia. Cegiel-
niarna 62 1660-1

potrzebna służąca do wszyst-
kiego, lubiąca czystość i po-
rządek. Piotrkowska 117. Wa-
growski sklep. 1654-1

potrzebny uczeń na praktykę
do cukierni. Piotrkowska 13
1655-3

Dziewczyna potrzebna piotr-
kowska 45, cukiernia.
1654-1

Młody inżynier polak na post-
dzie poszukuje pokoju przy-
sobie samotnej, cel matry-
onianny nie wykluczony. Oferty
pod: Poste Restante A. Frej-
man. 1653-5

potrzebny praktykant do zakła-
du ślusarsko-mechanicznego
Sienkiewicza 56. 1652-1

Do zakładu ogrodniczego
i szkolek drzew Stońskiego
Brass-„Zarowie” potrzebny od-
 zaraz człowiek do konia samot-
ny. 1660-3

potrzebna dziewczyna do Mle-
czarni Aleje Kościuski 43
166-1

POTRZEBNA kobieta do
sprzątania na
przychodzie Piotrkowska 118
m. 8, pr. olicyna.

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Lokal sklepowy z urzędze-
niem, mieszkaniem, meblami
do sprzedania. Ul. Juliusza 20
m. 10. 1469-1

Sprzedam szafę, łóżko, kozet-
kę, etażerkę, meble kuchen-
ne. Piotrkowska 132-9
1658-5

Sprzedam tanio krzesła dębo-
we, otomanę biurko i łóżko
Piotrkowska 134-9, Il. Pietro.
157-5

Power, dziecięce łóżko i spr-
towy wózek sprzedam. Mil-
sza 50, of. m. 45
1661-1

! Na wyplatę Franki, 1e-
dwab, trykotna, płótna
na ubrania, suknie, płaszcze,
kostiumy, trocne, zehry, wyspa
podszewki. Leon Rąbaszka n
Kilńskiego 44 1649-18

Sprzedam tanio otomanę z lu-
strem, 6 krzesel szafę, me-
szynę i lustro. Rzgowska 31.
g. spodarz 1658-1

Power damski i męski wolne
kolo sprzedam. Franciszkań-
ska 38-26 1641-4

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 160.000 mk; za tekstem 120.000 mk. zwycajne 80.000 mk. wśród drobnych 100.000 mk. nekrologi 120.000 mk. za
munkaty 120.000 mk, za wiersz milimetryowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 50.000 mk za wyraz duże litery 500.000 mk
za poszukujących pracy 40.000 mk. najmniejsze ogłoszenie 500.000. Ogłoszenia zamiejscowe przed tekstem i w tekście 50 gr. za mil. stronica 6 lam. zwycajne 15 gr
za wiersz milim. stronica 5 lamów. Tabelaowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa relakcja za bezpłatne. Ogłoszenia
przyjmuje się do godz. 6-ej po 6-ej dolacza się 50 proc. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka opowiazuje reszcie
przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia Rozwój można za nawiązać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.